

P20B-B-13209

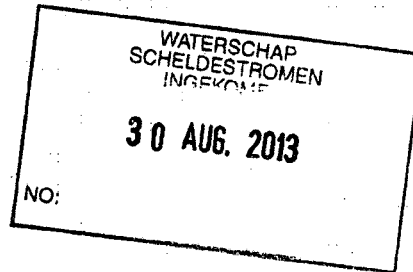
CC

Provincie Zeeland

bericht op brief van: 22/03/2013
 uw kenmerk: 2013008020
 ons kenmerk: 13017228 / NB.13.026
 afdeling: Water, Bodem en Natuur
 bijlage(n): -
 behandeld door: [Redacted]
 doorkiesnummer: [Redacted]
 onderwerp: Vergunning ex artikel 19d van de
 Natuurbeschermingswet 1998

Waterschap Scheldestromen
 t.a.v. heer [Redacted]
 Postbus 1000
 4330 ZW MIDDELBURG

verzonden:

29 AUG. 2013

Middelburg,

28 augustus 2013

Geachte [Redacted]

Op 25/03/2013 ontvingen wij uw brief, met daarin de aanvraag voor een vergunning voor noodzakelijk uit te voeren werkzaamheden aan het dijktraject Anna Vosdijkpolder, Moggershilpolder in het Natura 2000-gebied Oosterschelde. De ontvangst van uw aanvraag is op 08/04/2013 (kenmerk 13008139) bevestigd. U vraagt deze vergunning aan op basis van de Natuurbeschermingswet 1998. In deze brief geef ik u ons antwoord.

Vergunning

Wij verlenen u vergunning voor noodzakelijk uit te voeren werkzaamheden aan het dijktraject Anna Vosdijkpolder, Moggershilpolder. De vergunning bestaat uit deze brief met de vier toegevoegde delen A, B, C en D. Leest u vooral deel A van deze vergunning zorgvuldig door; hierin staan de voorschriften die we aan de vergunning verbinden.

Geldigheid

De vergunning is voor onbepaalde tijd geldig.

Beroep

Tegen dit besluit kunt u schriftelijk beroep instellen. U dient uw beroepschrift te richten aan:

Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
 Postbus 20019
 2500 EA DEN HAAG

In uw beroepschrift neemt u tenminste op:

- uw naam;
- uw adres;
- de datum;
- tegen welk besluit u beroep instelt;
- waarom u beroep instelt;
- uw handtekening.

PROVINCIE ZEELAND

U moet het beroepschrift indienen binnen zes weken na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending die u hierboven vermeld ziet. Overschrijding van de termijn kan er toe leiden dat met uw beroep geen rekening meer wordt gehouden. Voor meer informatie kunnen wij u een informatiefolder toezenden. U kunt deze aanvragen via telefoonnummer (0118) 631 260. Deze informatie is ook te downloaden via <http://loket.zeeland.nl/bezwaar/beroep>.

Voorlopige voorziening

Zodra iemand een beroep indient tegen deze vergunning, betekent dat niet dat de vergunning direct geschorst is. Om een mogelijke herziening van dit besluit te bespoedigen kan de indiener van een beroepschrift een verzoek om een voorlopige voorziening indienen. Dit kan wanneer de indiener van mening is dat er sprake is van 'onverwijlde spoed', gelet op de betrokken belangen (artikel 8.81, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht). Voor de behandeling van het verzoek is griffierecht verschuldigd. Het verzoek kunt u richten aan:

Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Vragen

Heeft u vragen over de vergunning? Belt u dan met de heer Polderdijk, bereikbaar via (0118) 631182 op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,
namens dezen,

hoofd Afdeling Water, Bodem en Natuur.

018012 2013 PZDB-B-13209

igswVergunning ex artikel 19d van de natuurbescher

BESLUIT NB.13.026

Deze vergunning bestaat uit vier delen:

In deel **A** leest u waarvoor en waarom u de vergunning krijgt.

In deel **B** leest u over het wettelijke kader en het beleid die een rol spelen bij het verlenen van deze vergunning.

In deel **C** leest u meer over het Natura 2000-gebied Oosterschelde en de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied.

In deel **D** ziet u een luchtfoto met de ligging van het dijktraject

Deel A. De vergunning

Wij verlenen u (Waterschap Scheldestromen) vergunning voor werkzaamheden aan het dijktraject Anna Vosdijkpolder, Moggershilpolder in en/of grenzend aan het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Dit doen we op grond van artikel 19d, eerste lid van de Natuurbeschermingswet 1998.

De vergunning is gebaseerd op de aanvraag inclusief alle bijgevoegde stukken. De eventuele negatieve effecten op beschermde natuurwaarden zijn uitsluitend beoordeeld op de te vergunnen activiteiten zoals die in de aanvraag beschreven zijn. De werkzaamheden dienen dan ook te worden uitgevoerd conform de aanvraag, voor zover niet in tegenspraak met de in deze vergunning geformuleerde voorwaarden. Wijzigingen in de uitvoering die wenselijk of noodzakelijk zijn en die geen extra of andere negatieve effecten op beschermde natuurwaarden teweegbrengen, kunnen tijdens de looptijd van de vergunning mogelijk wel doorgevoerd worden. Om te bepalen of de wijziging met of zonder een gewijzigde vergunning doorgevoerd kan worden dient altijd contact opgenomen te worden met het bevoegde gezag, de provincie Zeeland.

Hieronder leest u achtereenvolgens:

1. welke voorschriften wij aan deze vergunning verbinden;
2. tot wanneer de vergunning geldig is;
3. voor welke activiteiten u de vergunning precies krijgt;
4. op welke argumenten wij onze beslissing hebben gebaseerd;
5. de zienswijzen van verschillende belanghebbenden.

1. Voorschriften

Om de natuur in het Natura 2000-gebied te beschermen, verbinden we aan de vergunning een aantal voorschriften. Tijdens het uitvoeren van uw activiteit bent u dan ook verplicht zich aan onderstaande voorschriften te houden.

1. De werkzaamheden dienen strikt conform de vergunningaanvraag te worden uitgevoerd, voor zover niet in strijd met de voorschriften in deze vergunning.
2. De werkstrook heeft maximaal een breedte van 15 meter bij droogvallend slik en schor, gerekend vanaf de nieuwe waterbouwkundige teen van de dijk.
3. Inrichting van de Grote Nol geschiedt conform de beschrijving in de notitie "Alternatieve uitwijkmogelijkheden voor vogels langs dijktraject Anna Vosdijkpolder-Moggershilpolder" (Grontmij, referentienummer 326169, 19 maart 2013).
4. Om broeden van vogels tijdens de werkzaamheden te voorkomen, moet de vegetatie op het buitentalud en kruin voor 15 maart zeer kort gemaaid en gehouden of door schapen begraasd worden.
5. Om te voorkomen dat vogels vast komen te zitten in het asfalt, moet bij het uitvoeren van overlagingen met asfalt van de huidige dijkbekleding verstoring plaatsvinden totdat het asfalt volledig is afgekoeld.
6. Het voorland (slik en schor) in de werkstrook dient aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke hoogte te worden teruggebracht. Voor slik geldt dit voor de werkstrook buiten de kreukelberm, voor schor echter over de gehele breedte van de werkstrook. Eventuele kreekjes die binnen de werkstrook (en buiten de kreukelberm) zijn gelegen dienen vooraf geregistreerd, en na afloop, hersteld te worden.
7. Indien het voorland uit slik bestaat, dienen vrijkomende grond en stenen ter plaatse van de kreukelberm verwerkt te worden en niet over de gehele werkstrook. De stenen en grond dienen zo egaal mogelijk over grote dijk lengte verdeeld te worden, waardoor de ophoging zo min mogelijk wordt. Perkoenpalen en overige vrijkomend materiaal dienen uit het Natura 2000-gebied verwijderd en afgevoerd te worden.
8. Er vindt geen betreding van het voorland buiten de werkstrook plaats, niet door personen noch met materieel, tenzij in locatie specifieke voorschriften anders is aangegeven.
9. Het rijden met machines of voertuigen zonder rijplaten in de werkstrook op het slik is alleen toegestaan indien deze machines of voertuigen uitgerust zijn met rupsbanden.

10. Er vindt op het slik of schor buiten de werkstrook en in aangrenzende dijktrajecten geen opslag plaats van materiaal en/of grond.
11. Ter plaatse van de werkzaamheden oorspronkelijk aanwezige bebording, waaronder de bebording met toegankelijkheidsverboden, die in verband met de werkzaamheden onvermijdelijk tijdelijk verwijderd moeten worden, dient zo snel mogelijk en uiterlijk aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke locatie teruggeplaatst te worden.
12. Alle materialen en afval dienen op een zodanige wijze opgeslagen te worden dat ze niet door verwaaiing, verspoeling of op andere wijze in het Natura 2000-gebied verspreid kunnen raken.
13. Na afloop van de werkzaamheden dient het dijktraject in ordelijke toestand te worden achtergelaten, hetgeen wil zeggen dat ten behoeve van de werkzaamheden gebruikte en/of vrijgekomen materialen en afval worden opgeruimd en uit het Natura 2000-gebied afgevoerd.
14. Bodem- en waterverontreinigende stoffen die ten gevolge van de vergunde activiteit in aanraking komen met de bodem of het oppervlaktewater worden onverwijld opgeruimd en naar een erkende verwerker gebracht.
15. Er wordt geen geluidsapparatuur of geluid producerende apparatuur gebruikt, anders dan strikt noodzakelijk is (voor de uitvoering en in verband met communicatie of veiligheid).
16. De vergunning moet aanwezig zijn op de locatie van de werkzaamheden. Medewerkers ter plaatse moeten op de hoogte zijn van de in de vergunning opgenomen voorschriften.
17. U dient minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden te melden wanneer u begint met uw werkzaamheden. U doet dit via het emailadres handhaving.groen@zeeland.nl onder vermelding van kenmerknummer NB.13.026.
18. Uiterlijk 2 dagen nadat de werkzaamheden zijn beëindigd wordt dit gemeld op het hierboven genoemde e-mail adres onder vermelding van kenmerknummer NB.13.026.

2. Geldigheid

Deze vergunning is voor onbepaalde tijd geldig. Zorgvuldig nakomen van de bovenstaande voorschriften, voorkomt dat we de vergunning voortijdig intrekken of wijzigen.

3. Uw activiteiten

U heeft de vergunning aangevraagd voor het uitvoeren van werkzaamheden aan het dijktraject Anna Vosdijkpolder, Moggershilpolder in de gemeente Tholen. U geeft aan dat een groot deel van de Nederlandse dijken aan de zeezijde tegen golven wordt beschermd door steenbekleding. Uit onderzoek van de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen is naar voren gekomen dat in Zeeland deze steenbekleding onvoldoende tegen zeer zware stormen bestand is. De steenbekleding is in veel gevallen te licht en voldoet niet aan de veiligheidsnorm zoals die in de Wet op de waterkering is vastgelegd. Om dit probleem op te lossen is in 1996 het project Zeeweringen gestart. Hierin werken Rijkswaterstaat en Waterschap Scheldestromen samen. Daarvoor is het projectbureau Zeeweringen in het leven geroepen. Het doel is de met steen beklede delen van het buitentalud van de dijk te verbeteren op de plaatsen waar dat nodig is.

Het te verbeteren dijktraject heeft een lengte van 3,3 km en is gelegen aan de noordzijde van Tholen tussen dijkpalen 803 en 836 (in deel D van deze vergunning ziet u een kaartje waarop de ligging van het te verbeteren dijktraject is aangegeven). De werkzaamheden vinden plaats op de volgende percelen:

De planning is om het dijktraject in 2014 te verbeteren. Transport van materialen van en naar het dijktraject vinden voornamelijk plaats over bestaande wegen. Uitgangspunt is dat er gewerkt wordt van west naar oost. Opslag van materialen vindt plaats op een (binnendijks) aan te leggen depot gelegen aan de Molendijk aan de oostkant van het traject.

Op hoofdlijnen omvatten uw werkzaamheden de volgende onderdelen:

- Het kort maaien van de huidige vegetatie op het buitentalud en kruin voor aanvang van de werkzaamheden;
- Het aanbrengen van een nieuwe teenconstructie;
- Het aanbrengen van een nieuwe kreukelberm op polypropreen weefsel;
- Het aanbrengen van betonzuilen;
- Het aanbrengen van basaltzuilen op een fijnkorrelige uitvullaag van 4/32 mm;
- Het aanbrengen van overlagingen van breuksteen met gietasfalt ingegoten en afgestrooid met lavasteen;
- Het aanbrengen van een nieuwe waterremmende onderlaag van tenminste 0,8m, daar waar de aanwezige waterremmende laag niet voldoende dik is, bestaande uit klei, mijnsteen, hydraulisch fosforslak, hydraulische hoogovenslag en/of hydraulisch steenpuin van open steenasfalt (OSA);
- Het plaatsen van horizontale overgangsconstructies op de overgangen van de overlagingen van ingegoten breuksteen naar betonzuilen;

- Het verhard en in gebruik nemen van een nieuw 3 meter breed onderhoudspad, waarbij voorzien is dat het onderhoudspad opengesteld wordt voor fietsers.
- Het penetreren van kieren op overgangen met gietafval of asfaltmastiek;
- Het inrichten en in gebruik nemen van een (binnendijks) depot aan de Molendijk aan de oostkant van het dijktraject.

4. Onze overwegingen

Om tot deze vergunningverlening te komen, hebben we een aantal zaken zorgvuldig afgewogen. Hieronder leest u welke argumenten een rol speelden bij ons besluit.

** Een beoordeling van de effecten is noodzakelijk*

De werkzaamheden aan het dijktraject Anna Vosdijkpolder, Moggershilpolder vinden plaats in en/of grenzend aan het Natura 2000-gebied Oosterschelde. (Significante) negatieve effecten van deze activiteit op de beschermde natuurwaarden zijn op voorhand niet uit te sluiten. De activiteit is niet opgenomen in een beheerplan zoals bedoeld in artikel 19a of artikel 19b. Er is ook geen sprake van een activiteit die als bestaand gebruik zoals bedoeld in artikel 1 sub m kan worden gekwalificeerd. De werkzaamheden houden niet direct verband met en zijn niet nodig voor het beheer van het gebied. Dit betekent dat er sprake is van een project waarvan op objectieve wijze onderzocht en passend beoordeeld dient te worden wat de effecten van de activiteiten (kunnen) zijn.

U gaat in uw vergunningaanvraag in op de eventuele negatieve effecten van uw activiteiten op de beschermde natuurwaarden. Daartoe heeft u Grontmij opdracht gegeven om een passende beoordeling van uw voorgenomen activiteiten op te stellen. Het resulterende rapport PZDB-R12337 'Passende beoordeling dijktraject Anna Vosdijkpolder-Moggershilpolder (d.d. 11 december 2012)' heeft u als bijlage bij uw aanvraag gevoegd. Tevens heeft u bij de aanvraag de door Arcadis opgestelde rapportage 'Projectplan Moggershil PZD-R-12226 ontw. 'Verbetering steenbekleding'(d.d. 29 oktober 2012)' gevoegd en een Addendum (als aanvulling) op het Projectplan Moggershil.. Daarnaast de notitie "Alternatieve uitwijkmogelijkheden voor vogels langs het dijktraject Anna Vosdijkpolder, Moggershilpolder" (d.d. 19 maart 2013, referentienummer 326169). Naar ons oordeel bevat uw vergunningaanvraag de benodigde objectieve informatie om de effecten van de geplande activiteiten te kunnen beoordelen.

** Provincie Zeeland is bevoegd vergunning te verlenen*

Een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verleend door gedeputeerde staten van de provincie waarin het betrokken beschermde gebied is gelegen. Wanneer het beschermde gebied in meerdere provincies is gelegen, zijn gedeputeerde staten van de provincie waar het grootste deel van het gebied is gelegen het bevoegde gezag om de vergunningaanvraag te behandelen, voor zover de vergunningaanvraag mede betrekking heeft op delen van het gebied gelegen in andere provincies. De aanvraag dient in dat geval in overleg met de andere provincie(s) te worden behandeld.

Indien een aanvraag van een vergunning als bedoeld in de artikelen 16, eerste lid en 19d, eerste lid, betrekking heeft op een project dat of andere handeling die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een Natura 2000-gebied dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waarin dat deel van het Natura 2000-gebied is gelegen over de aanvraag. Wanneer er sprake is van een activiteit of uitzondering zoals genoemd in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998, is niet gedeputeerde staten het bevoegde gezag om de vergunningaanvraag te behandelen, maar de Minister van Economische Zaken.

Deze vergunningaanvraag ziet toe op activiteiten die plaatsvinden in of grenzend aan het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Dit gebied is geheel gelegen op het grondgebied van de provincie Zeeland. De effecten van de activiteit hebben enkel gevolgen voor dit Natura 2000-gebied. De uit te voeren activiteiten worden niet genoemd in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998. Dit betekent dat gedeputeerde staten van de provincie Zeeland bevoegd zijn deze vergunningaanvraag te behandelen.

** Geen strijdigheid met algemene doelen en kernopgaven*

Voor alle Natura 2000-gebieden zijn dezelfde vijf algemene doelen geformuleerd en per gebied zijn kernopgaven geformuleerd. Deze algemene doelen en kernopgaven zijn een hulpmiddel bij de formulering van de doelen op gebiedsniveau. Op dit gebiedsniveau geven de kernopgaven aan wat de belangrijkste verbeteropgaven zijn en wat de belangrijkste bijdrage van dat landschap aan het Natura 2000-netwerk is. De kernopgaven omvatten vaak verscheidene habitattypen en soorten die op landschapsniveau en op gebiedsniveau om een samenhangende aanpak vragen in het kader van beheer en inrichting. De in de aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden opgenomen instandhoudingdoelstellingen zijn de specifieke uitwerking van de algemene doelen en kernopgaven per Natura 2000-gebied. De effecten van de te vergunnen werkzaamheden op die instandhoudingdoelstellingen zijn beoordeeld. Die beoordeling is de kern van deze vergunning. Verderop in deze paragraaf 'Onze overwegingen' blijkt uit de beoordeling dat geen significant negatieve effecten op zullen treden. Het werkzaamheden aan het dijktraject Anna Vosdijkpolder,

Moggershilpolder achten wij dan ook niet in strijd met de algemene doelen en kernopgaven opgesteld voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde.

* Inrichting onderhoudsstrook

In uw aanvraag heeft u aangegeven het onderhoudspad te willen verhard en het dijktraject tussen dijkpaalen 803 en 836 open te stellen voor fietsers. In de bestaande situatie is de buitenberm onverhard en daarvoor ongeschikt voor fietsers. Het huidige recreatieve gebruik zal door de openstelling naar verwachting toenemen. De effecten van deze verwachte toename zijn meegenomen in onderstaande beoordeling.

* Effecten zijn mogelijk op beschermde habitats, soorten en 'oude doelen'

In het Natura 2000-gebied Oosterschelde zijn binnen het beïnvloedingsgebied van de werkzaamheden aan dit dijktraject drie categorieën specifieke instandhoudingsdoelen te onderscheiden: habitattypen, soorten en de zogenaamde oude doelen. Bij habitattypen betreft het tijdelijk verslechtering van de habitattypen Grote ondiepe Kreken en Baaien (H1160). Andere kwalificerende habitattypen komen niet voor langs dit dijktraject. Bij soorten betreft het mogelijke effecten op een reeks van vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied zijn opgesteld; overige kwalificerende soorten komen niet in de invloedssfeer van de activiteiten voor of ondervinden er geen effecten door. Bij de 'oude doelen' betreft het tijdelijke effecten op zoutplanten en wiervegetaties die op de dijkvloeiing voorkomen. Overige 'oude doelen' komen niet voor, worden niet beïnvloed of komen overeen met Natura 2000-doelen.

* Er zijn geen significant negatieve effecten op habitattypen

Door het gebruik van de werkstrook vindt op het habitatype Grote ondiepe kreken en baaien (H1160) tijdelijk ruimtebeslag van 4,29 hectare plaats. Permanent ruimtebeslag op habitattypen treedt er niet. Op enkele plaatsen wordt de teen van de dijk wel zeewaarts verlegd, maar zodanig diep dat er daardoor geen oppervlakteverlies optreedt.

Op het gedeelte in de werkstrook waarop tijdelijk ruimtebeslag van toepassing is, kan uitgaande van de standaard mitigerende maatregelen, die als voorschriften in deze vergunning zijn opgenomen, binnen enkele jaren herstel van de langs het dijktraject voorkomende habitattypen worden verwacht, zodat de negatieve effecten een tijdelijk karakter hebben. De negatieve effecten op habitattypen achten wij mede door het nemen van mitigerende maatregelen, onvermijdelijk, gering, niet significant en aanvaardbaar.

* Er zijn geen significant negatieve effecten op kwalificerende broedvogels en kwalificerende niet-broedvogels

Op en langs het dijktraject zijn van de Natura 2000-broedvogelsoorten alleen broedpogingen van de bontbekplevier vastgesteld. Een enkel paar bontbekplevieren doet zo nu en dan (niet jaarlijks) een poging tot nestelen. Vanwege de reguliere recreatiedruk op en langs het dijktraject zijn deze broedpogingen niet succesvol verlopen. Omdat het om incidentele, niet jaarlijkse broedpogingen van slecht een enkel paar bontbekplevieren gaat, die vanwege verstoring door de huidige recreatiedruk weinig kans van slagen hebben, achten wij de negatieve effecten door de dijkwerkzaamheden op broedende Natura 2000-broedvogels dan ook gering en niet significant.

Kwalificerende broedvogels en kwalificerende niet-broedvogels kunnen het dijktraject en de directe omgeving gebruiken als hoogwatervluchtplaats, als rustplaats of foerageergebied. Door het gebruik van de werkstrook zal een oppervlakte van ca. 4,29 hectare foerageergebied verstoord worden en daarmee tijdelijk niet beschikbaar zijn als foerageergebied voor vogels. Mitigerende (standaard) maatregelen zijn voorzien om het herstel van de werkstrook zo goed mogelijk te bevorderen. Deze maatregelen zijn als voorschriften in deze vergunning opgenomen. Tijdens de werkzaamheden aan het dijktraject kan verstoring ontstaan van foeragerende rustende en overtijende vogels. Scholeksters, groenpootruiters en bontbekplevieren en andere vogelsoorten foerageren bij laagwater op de aangrenzende droogvallende slikken. De meeste foeragerende vogelsoorten maken voornamelijk gebruik van de grote en brede zone droogvallende slikken ten noordoosten van de Grote Nol en meest op grotere afstand van de dijk. Voor de geringe aantallen vogels die binnen de verstoringsafstand van het dijktraject foerageren bestaan voldoende uitwijkmogelijkheden zoals de uitgestrekte oppervlakte slikken (Slikken van Viane of de slikken rondom de Krabbenkreek).

Er wordt uitsluitend overdag gewerkt en in de periode dat de vogelaantallen wat groter zijn, zowel in het vroege voorjaar, bij de start van het werk, als in de nazomer als het werk wordt afgerond, wordt niet gelijktijdig langs het traject gewerkt. Op het dijktraject zijn geen belangrijke hoogwatervluchtplaatsen aanwezig. Scholeksters overtijden bij hoogwater op binnendijkse akkers, de Grote Nol en in lage aantallen ook op de dijk zelf. Slechts enkele exemplaren bontbekplevieren overtijden op de dijk. Groenpootruiters zijn niet overtijend op de dijk waargenomen. Wij achten de tijdelijke, negatieve effecten op foeragerende en overtijende en rustende Natura 2000-broedvogels en Natura 2000-niet broedvogels mede door het nemen van de standaard mitigerende maatregelen en de ruime uitwijkmogelijkheden, onvermijdelijk, niet significant en aanvaardbaar.

Op het dijktraject wordt een 3 meter breed onderhoudspad van asfaltbeton op de buitenberm aangelegd. Het pad wordt opengesteld voor fietsers. In de huidige situatie is er geen verhard onderhoudspad aan de buitenzijde van de dijk. Hoewel in de huidige situatie er vele vormen van recreatie toegestaan zijn, zou door de aanleg van het verharde onderhoudspad de verstoring van overtijdende, rustende en foeragerende kwalificerende (broed)vogels langs het dijktraject nog verder kunnen toenemen.

Het dijktraject wordt in de huidige situatie gebruikt om er te wandelen en honden uit te laten. Volgens de in 1990 ingestelde toegankelijkheidsregeling zijn de aan het dijktraject grenzende en bij laagwater droogvallende slikken over de gehele lengte langs het dijktraject aangemerkt als "toegankelijk". Er mogen het hele jaar door handmatig oesters, kokkels en andere schelpdieren worden geraapt tot maximaal 10 kilogram per persoon per dag. Tevens bevindt zich op de aangrenzende slikken een officiële spitlocatie waar, bij laag water, het jaar rond door sportvissers naar zeeaas mag worden gespit. Deze locatie is onlangs uitgebreid naar het oosten (richting St. Annaland). Deze uitbreiding dient als vervanging voor het niet beschikbaar zijn van de spitlocatie aan de Oesterdam door de aanleg van de Veiligheidsbuffer Oesterdam. De sportvissers parkeren hun auto's op de dijk aan de Moggershilseweg en lopen dan over het buitendijkse talud van dijktraject naar de gewenste spitlocatie. Daarnaast wordt er door een particulier op een gedeelte van het dijktraject knotswier geoogst op de steenbekleding. De huidige situatie, met de vele vormen van (jaar rond) recreatie, zorgt dat vogels die zich in de nabijheid van het dijktraject ophouden vaak worden verstoord. Voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde zijn voor een aantal vogelsoorten instandhoudingsdoelstellingen opgenomen. In de passende beoordeling wordt aangegeven dat door de openstelling van het onderhoudspad de soorten scholekster, groenpootruiter en bonbekplevier mogelijk dalen tot onder het voor de soort gestelde instandhoudingsdoel. Volgens de passende beoordeling zijn de uitwijkmogelijkheden beperkt en als gevolg daarvan is een significant negatief effect voor deze vogelsoorten volgens de passende beoordeling niet volledig uitgesloten. Vanwege de conclusies uit de passende beoordeling is aanvullend (veld)onderzoek verricht om nauwkeurig vast te kunnen stellen waar en wanneer deze soorten zich langs het dijktraject ophouden en of er alternatieve uitwijkmogelijkheden voor deze soorten zijn. De resultaten van dit aanvullend onderzoek zijn beschreven in de notitie "Alternatieve uitwijkmogelijkheden voor vogels langs het dijktraject Anna Vosdijkpolder, Moggerhilpolder" (Grontmij, d.d. 19 maart 2013, referentienummer 326169). Uit deze notitie die als bijlage bij de aanvraag is gevoegd, blijkt dat de hoger gelegen delen die langs het dijktraject zijn gelegen, beduidend minder belangrijk zijn als foerageergebied, dan de verder van de dijk gelegen lage delen van het slik, waar zich meer voedsel bevindt. Tijdens vogeltellingen werden slechts kortdurend foeragerende vogels op het slik nabij de dijk waargenomen. Voor de meeste vogelsoorten geldt dat er voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar zijn. Zo is tijdens de tellingen gebleken dat ook scholeksters en groenpootruiters hoofdzakelijk foerageren op de verder van de dijk gelegen lage delen van het slik, waar de voedselbeschikbaarheid groter is. Slechts enkele enkele individueel foeragerende scholeksters werden bij laagwater langs de dijk waargenomen. Voor de weinige scholeksters en groenpootruiters die bij laag water binnen de verstoringsafstand van de dijk foerageren zijn voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig.

Hoewel de scholeksters voornamelijk op de Grote Nol en de inham ernaast overtijen, worden tijdens hoogwater soms ook kleine groepjes (10 – 25) scholeksters overtijdend op de dijk of soms binnendijks op de akkers waargenomen. Voor overtijdende scholeksters zijn er genoeg binnendijkse uitwijkmogelijkheden op de akkers. Groenpootruiters zijn niet overtijdend op de dijk waargenomen. Bontbekplevieren worden in lage aantallen langs het dijktraject waargenomen. Bij laagwater bevinden bontbekplevieren zich meestal (foeragerend) op de droogvallende schelpenbank in de inham direct oostelijk van de Grote Nol. Overtijdend worden bontbekplevieren alleen op de dijk zelf waargenomen. Mitigerende maatregelen worden genomen door de Grote Nol anders in te richten, waardoor hier betere mogelijkheden ontstaan als hoogwatervluchtplaats en/of foerageergebied voor scholeksters, groenpootruiters, bontbekplevieren en voor steltlopers in het algemeen. Door het aanbrengen van grove breuksteen aan het begin van de nol wordt deze moeilijk toegankelijk voor mensen en honden en neemt de verstoring van deze soorten op en rondom de Grote Nol ten opzichte van de huidige situatie af. Om de Nol geschikter te maken als hoogwatervluchtplaats wordt aan de zuidwestzijde van de kop een basaltlaag aangebracht. Aan de luwe noordoostzijde wordt de Grote Nol afgestort met basalt, Vildvoordse steen en bij het werk aan de dijk vrijkomende natuursteen. Het inrichten van de Grote Nol is als mitigerende maatregel opgenomen als voorschrift in deze vergunning (voorschrift 3). Door de uitwijkmogelijkheden en het inrichten van de Grote Nol als mitigerende maatregel, treden door de openstelling van het verharde onderhoudspad op scholeksters, groenpootruiters en bontbekplevieren en overige kwalificerende broedvogels en kwalificerende niet-broedvogels geen (significant) negatieve effecten op.

* Er is geen aantasting van de wezenlijke kenmerken van de 'oude doelen'

Voor wat betreft de zogenaamde oude doelen komen in het beïnvloedingsgebied van de werkzaamheden zoutplantensoorten en wiervegetaties voor. De aanwezige wiervegetaties zijn niet als soortenrijk te beschouwen. Door de dijkverbetering verdwijnen tijdelijk de aldaar groeiende planten en wieren. Bij de nieuwe bekleding biedt de dijk en de aanliggende delen weer een geschikte groeiplaats voor deze soorten. Overige 'oude doelen' komen niet binnen de verstoringszone voor. De tijdelijke negatieve effecten door de werkzaamheden achten wij onvermijdelijk, gering, niet significant en aanvaardbaar.

* In combinatie met andere activiteiten in de Oosterschelde veroorzaakt uw activiteit geen significant negatieve effecten.

Ook als we kijken naar andere activiteiten in de Oosterschelde treden er in gezamenlijkheid geen significant negatieve effecten op. We denken hierbij aan activiteiten die tegelijkertijd met uw activiteit plaatsvinden.

Cumulatieve effecten kunnen zowel worden veroorzaakt door autonome ontwikkelingen (het bereiken van een nieuw morfologisch evenwicht na het uitvoeren van de deltawerken en de verwachte zeespiegelstijging) als diverse menselijke activiteiten in het gebied zoals scheepvaart, visserij en recreatie.

Door de werkzaamheden aan het dijktraject Anna Vosdijkpolder-Moggershilpolder vindt tijdelijk verstoring plaats van vogels waarvoor de Oosterschelde als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Daarnaast vindt enige tijdelijke beschadiging plaats van habitattypen en zoutvegetaties plaats. Verdere menselijke activiteiten, die ook een negatieve invloed kunnen hebben op de genoemde soorten en habitattypen in het gebied zijn visserij en recreatie, maar ook werkzaamheden in het kader van het vergroten van de veiligheid.

Algemene autonome ontwikkelingen

De Oosterschelde is een zout getijdenwater, dat zeewaarts en landwaarts wordt begrensd door de Stormvloedkering en de compartimenteringsdammen. Door de afsluitingen zijn er zowel de stroomsnelheden als ook de dynamiek afgenomen. Er wordt geen rivierslib meer aangevoerd en de geulen zijn te ruim gedimensioneerd. Het gevolg is de zogenaamde 'zandhonger', dat wil zeggen dat platen, slikken, en schorren eroderen om de geulen op te vullen. Dit zorgt ervoor dat de oppervlakte intergetijdengebieden jaarlijks afneemt met 40 à 50 ha. Het verlies van intergetijdengebied en het verminderen van de droogvalduur betekent een afname van foerageermogelijkheden voorstellopers. In het doelendocument van juni 2006 wordt er echter rekening mee gehouden dat de teruggang van het intergetijdengebied niet gekeerd kan worden en zijn de doelen op deze afname afgestemd.

Recreatie

De Oosterschelde vormt een aantrekkelijk recreatiegebied, vooral in de zomer. Door geluid en aanwezigheid van onder andere wandelaars, fietsers, boten, (kite-)surfers, sportvissers (inclusief pierenspitters) kunnen broedende, foeragerende, overtuigende of rustende vogels en zeehonden verstoord worden. In het geval van de dijkverbeteringswerken zijn vooral de fietsers en wandelaars van belang door hun versturende effecten op vogels. Er kan worden aangenomen dat als gevolg van de dijkverbeteringswerkzaamheden de verstoring door recreanten zou kunnen toenemen door de aanwezigheid van nieuwe verharde onderhoudspaden indien ze dichtbij een hoogwatervluchtplaats, een slik of schor liggen. Door mitigerende maatregelen, zoals onder andere het zoneren van het recreatief gebruik van onderhoudspaden, wordt voorkomen dat er (significant-) negatieve effecten van recreanten als gevolg van de werkzaamheden optreden. Voor recreatie in het algemeen geldt dat maatregelen zijn genomen zoals het afsluiten van kwetsbare gebieden om (significant-) negatieve effecten van recreatie op de natuurwaarden van de Oosterschelde te voorkomen.

Visserij

Er worden verschillende vormen van visserij (boomkorvisserij, mosselteelt, vaste vistuigen, mechanische en handmatige kokkelvisserij) in het gebied uitgeoefend die kunnen leiden tot verstoring van vogels en zeehonden door geluid, voedselcompetitie en tot beschadiging van de gekwalificeerde habitattypen zoals habitattypen H1160 (grote baaien). Het bezoeken van kokkelbanken tijdens het laagwater in verband met handmatige kokkelvisserij kan een verstoring van rustende of foeragerende vogels tot gevolg hebben. Door de regelgeving zoals het Schelpdierbesluit en het nemen van in vergunningen op gronde van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen bij het uitoefenen van bijvoorbeeld mechanische en handmatige kokkelvisserij worden negatieve effecten zoals voedselcompetitie en beschadiging van kwalificerende habitattypen zo goed als mogelijk gemaakt.

Dijkverbeteringswerken

Door de dijkverbeteringswerken kan het intergetijdengebied permanent worden aangetast. De kenmerkende planten en dieren die zich door aanleg aan de harde oeverbeschoeiingen op de dijken hebben kunnen ontwikkelen, blijven ook in de toekomst gehandhaafd. Verder kunnen broedende, rustende en foeragerende vogels verstoord worden. Door het nemen van in Natuurbeschermingswet 1998-vergunningen vastgelegde mitigerende maatregelen worden negatieve effecten voor vogels en habitattypen verzacht en significante effecten voorkomen. Voor het totale oppervlakteverlies aan habitattypen veroorzaakt door de dijkversterkingen wordt een herstelopgave gerealiseerd.

Overige activiteiten

Windmolens kunnen negatieve effecten veroorzaken o.a. door geluid of leiden tot aanvaringen. Door het snijden van zeegroenten kan een tijdelijke en plaatselijke verstoring plaatsvinden van de functie van de schorren als hoogwatervluchtplaats, rust-, foerageer- en broedplaats voor vogels. Door betreding van het schor kan het tot verstoring van de vegetatie komen. Door het nemen van in Natuurbeschermingswet 1998-vergunningen vastgelegde mitigerende maatregelen worden negatieve effecten voor vogels en habitattypen

verzacht en significante effecten voorkomen. Nieuwe activiteiten worden middels het verlenen van vergunningen geregeld.

* Provinciaal beleid

Uw activiteit is in lijn met ons provinciale beleid. Relevante beleidsdoelen betreffen de veiligheid tegen overstromingen en behoud en versterking van de Zeeuwse natuurwaarden. De dijkverbetering is bedoeld om de veiligheid tegen overstromingen op duurzame wijze te waarborgen. De werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat er geen significante aantasting plaatsvindt van de wezenlijke kenmerken of waarden van de Zeeuwse beschermde natuur en onvermijdelijke verstoringen zo klein mogelijk worden gehouden. Naar ons oordeel is er dus geen strijdigheid met het omgevingsplan Zeeland 2012-2018.

* Conclusie

De uitvoering van werkzaamheden aan het dijktraject Anna Vosdijkpolder, Moggershilpolder is geen activiteit die direct verband houdt met en niet nodig is voor het beheer van het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Op voorhand kon niet worden uitgesloten dat deze activiteit, afzonderlijk, of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen zou kunnen hebben voor dit gebied.

Het is daarom dat u, als initiatiefnemer, ter onderbouwing van de vergunningsaanvraag een passende beoordeling in de zin van artikel 19f, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft laten opstellen. Een zodanige beoordeling houdt in dat, op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake, alle aspecten van het plan of project die op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen, moeten worden geïnventariseerd.

Op basis van de door u overgelegde passende beoordeling van de gevolgen van werkzaamheden aan het dijktraject Anna Vosdijkpolder, Moggershilpolder voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde, met het oog op de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied, hebben wij vergunning voor deze activiteit kunnen verlenen. Op grond van de ons ter beschikking staande informatie en de bij ons zelf aanwezige kennis hebben wij de zekerheid verkregen dat de activiteit geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied.

De activiteiten hebben geen significante negatieve effecten tot gevolg, ook niet in cumulatie met andere activiteiten. In deze vergunning worden namelijk voorschriften opgenomen die de natuurwaarden van het gebied beschermen. Op die wijze wordt voorkomen dat er significante negatieve effecten optreden.

We hebben hiermee uw activiteit getoetst aan de zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied/beschermde natuurmonument Oosterschelde, die bestaan uit:

- doelstellingen voor vogelsoorten
- doelstellingen voor habitattypen en habitatsoorten
- doelstellingen uit aanwijzingsbesluiten van het beschermde natuurmonument Oosterschelde.

Tevens hebben wij uw activiteit getoetst aan het geldende provinciale beleid zoals opgenomen in deel B van deze vergunning.

Meer informatie over de Oosterschelde en de instandhoudingsdoelstellingen leest u in deel C van deze vergunning.

5. Zienswijzen van belanghebbenden

Op het moment dat wij uw vergunningaanvraag binnen kregen, hebben wij een afschrift hiervan verstuurd naar:

- de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie
- het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Tholen.

Daarnaast hebben wij een conceptbeschikking gestuurd aan:

- de ZMf
- Gemeente Tholen
- Stichting het Zeeuwse Landschap
- Vogelbescherming Nederland
- Waterschap Scheldestromen
- Rijkswaterstaat Zeeland
- Nationaal Park Oosterschelde
- Natuurvereniging Tholen

Ze kregen op die manier de gelegenheid om hun zienswijze te geven op uw aanvraag.

Ook u heeft een conceptbeschikking ontvangen met de mogelijkheid hier een reactie op te geven.

Deel B. Wettelijk kader en beleid

In paragraaf 1 van dit deel leest u welke artikelen uit de Natuurbeschermingswet 1998 van belang zijn bij het verlenen van deze vergunning.

In paragraaf 2 leest u welk beleid een rol speelt bij de vergunningverlening.

1. Wettelijk kader

Sinds 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Per 1 februari 2009 is de Natuurbeschermingswet 1998 op een aantal onderdelen gewijzigd.

De voor deze vergunningverlening van belang zijnde artikelen zijn:

Artikel 1 sub m

Onder bestaand gebruik wordt verstaan:

Gebruik dat op 31 maart 2010 bekend is, of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn bij het bevoegd gezag.

Artikel 1 sub n

Onder een Natura 2000-gebied wordt verstaan:

1. een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 10a, eerste lid,
2. gebied dat voorlopig is aangewezen als bedoeld in artikel 12, derde lid, of
3. een gebied dat voorkomt op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, van richtlijn 92/43/EEG.

Artikel 2, eerste lid

In dit artikel staat wat we onder 'gedeputeerde staten' verstaan, voor zover niet anders is bepaald.

Gedeputeerde staten = gedeputeerde staten van de provincie waarin geheel of grotendeels zijn gelegen:

- gebieden als bedoeld in artikel 10a (zie hieronder), of
- natuurmonumenten, of
- landschapsgezichten onderscheidenlijk beschermde natuurmonumenten, of
- beschermde landschapsgezichten.

Artikel 2, vijfde lid

Gedeputeerde staten beslissen niet op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, dan in overeenstemming met gedeputeerde staten van de andere provincies waarin het Natura 2000-gebied mede is gelegen voorzover die vergunning betrekking heeft op delen van het gebied, gelegen in die andere provincies.

Artikel 2a

1. Indien een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 16, eerste lid, betrekking heeft op een handeling die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een beschermd natuurmonument dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waarin dat deel van het beschermd natuurmonument is gelegen over de aanvraag.
2. Indien een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, betrekking heeft op een project dat of andere handeling die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een Natura 2000-gebied dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waarin dat deel van het Natura 2000-gebied is gelegen over de aanvraag.

Artikel 10a, eerste lid

In dit artikel staat dat Onze Minister gebieden aanwijst om de volgende Europese richtlijnen uit te kunnen voeren:

- richtlijn (EEG) nummer 79/409/EEG (Vogelrichtlijn)
- richtlijn (EEG) nummer 92/43/EEG (Habitatrichtlijn).

Artikel 10a, tweede lid

Dit artikel bepaalt dat een besluit de instandhoudingsdoelstelling voor het gebied bevat. Het gaat dan om besluiten, zoals bedoeld in het vorige artikel (het eerste lid van artikel 10a). Onder instandhoudingsdoelstellingen vallen in ieder geval:

- a. doelstellingen die gaan om de instandhouding van de leefgebieden, voorzover dit vereist is volgens richtlijn (EEG) nummer 79/409, of
- b. doelstellingen die gericht zijn op de instandhouding van de natuurlijke habitats of van de populaties van in het wild levende dier- en plantensoorten, voorzover dit vereist is volgens richtlijn (EEG) nummer 92/43.

Artikel 10a, derde lid

Dit artikel bepaalt dat de instandhoudingsdoelstelling (uit artikel 10a, tweede lid) ook betrekking kan hebben op doelstellingen gericht op:

- het behoud van het natuurschoon
- het herstel van het natuurschoon
- de ontwikkeling van het natuurschoon
- de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied.

Voor zover deze niet vallen onder de doelstellingen volgens de richtlijnen uit het tweede lid vereist is.

Artikel 15a, tweede lid

Volgens dit artikel is het gebied geen beschermd natuurmonument meer vanaf het moment dat het gebied wordt aangewezen als Natura 2000-gebied.

Artikel 15a, derde lid

In dit artikel staat dat de instandhoudingsdoelstelling voor het Natura 2000-gebied ook betrekking heeft op eerdere doelstellingen, die gericht waren op:

- het behoud van het natuurschoon
- het herstel van het natuurschoon
- de ontwikkeling van het natuurschoon
- de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied.

Dit geldt ook als het gebied niet langer aangewezen is als beschermd natuurmonument. We houden dan dus doelstellingen aan zoals ze waren toen het gebied nog wel aangewezen was als beschermd natuurmonument.

Artikel 19d, eerste lid

Dit artikel bepaalt dat het verboden is om projecten of andere handelingen te realiseren of onderscheidenlijk te verrichten:

- zonder vergunning van Gedeputeerde Staten, of
- in strijd met voorschriften of beperkingen die aan de vergunning verbonden zijn.

Bovenstaande is het geval als die projecten of handelingen:

- de kwaliteit kunnen verslechteren van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied;
- een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen zijn hierbij het uitgangspunt;
- de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Artikel 19d, tweede lid

De in het eerste lid bedoelde vergunningplicht is niet van toepassing op het realiseren van projecten of het verrichten van andere handelingen die zijn opgenomen in een beheerplan als bedoeld in de artikelen 19a of 19b.

Artikel 19d, derde lid

De in het eerste lid bedoelde vergunningplicht is niet van toepassing op bestaand gebruik gedurende de periode, bedoeld in artikel 19c, eerste lid, behoudens indien dat gebruik een project is dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied.

Artikel 19e

In dit artikel staat dat Gedeputeerde Staten bij het verlenen van een vergunning letten op de instandhoudingsdoelstelling en rekening houden:

- a. met de gevolgen die een project of andere handeling kan hebben voor:
    - het gebied dat aangewezen is op grond van artikel 10a, eerste lid, of
    - het gebied waarvan de aanwijzing in overweging is genomen, zoals bedoeld in artikel 12, derde lid;
  - b. met een beheersplan dat op grond van artikel 19a of artikel 19b is vastgesteld;
  - c. met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden.
- Het gaat hier om het verlenen van een vergunning zoals bedoeld in artikel 19d, eerste lid.

Artikel 19f, eerste lid

In dit artikel staat dat voordat Gedeputeerde Staten een besluit nemen over een vergunning (artikel 19d, eerste lid) een initiatiefnemer van een project eerst een passende beoordeling maakt voor de gevolgen van het gebied. Daarbij houdt hij/zij rekening met de instandhoudingsdoelstellingen:

- als het nieuwe project niet direct verband houden of nodig zijn voor het beheer van een gebied, zoals bedoeld in artikel 10a, eerste lid of artikel 12, derde lid,
- maar dit project in combinatie met andere projecten of plannen wel significante gevolgen kunnen hebben voor het gebied.

Artikel 19f, tweede lid

De passende beoordeling terzake van een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, kan onderdeel uitmaken van een voor dat project voorgeschreven milieu-effectrapportage.

Artikel 19g, eerste lid

Dit artikel geeft aan dat Gedeputeerde Staten pas een vergunning (artikel 19d, eerste lid) kunnen verlenen op het moment dat zij zich ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Dit moet blijken uit een passende beoordeling, zoals bedoeld in artikel 19f, eerste lid.

Artikel 19ia, eerste lid

Dit artikel geeft aan dat ingeval de instandhoudingsdoelstelling voor een Natura 2000-gebied mede betrekking heeft op doelstellingen als bedoeld in artikel 10a, derde lid, artikel 16, eerste tot en met zesde lid, van overeenkomstige toepassing is op handelingen die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het Natura 2000-gebied anders dan vereist ingevolge de richtlijnen, bedoeld in artikel 10a, tweede lid, of voor dieren en planten in dat gebied, of die het gebied ontsieren, met dien verstande dat:

- a. in het vierde lid in plaats van het besluit tot aanwijzing als beschermd natuurmonument, bedoeld in artikel 10 wordt gelezen: het besluit tot aanwijzing, bedoeld in artikel 10a;
- b. in het vijfde lid in plaats van een beheerplan als bedoeld in artikel 17 wordt gelezen: de beschrijvingen in het desbetreffende beheerplan, bedoeld in artikel 19a, negende lid;
- c. de krachtens het zesde lid aangewezen handelingen de krachtens artikel 19d, vierde lid, aangewezen handelingen zijn.

Artikel 19ia, tweede lid

Dit artikel geeft aan dat ingeval het eerste lid van toepassing is, een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, tevens als een aanvraag van een vergunning als bedoeld in het artikel 16, eerste lid, in samenhang met het eerste lid geldt.

Artikel 19ia, derde lid

Dit artikel geeft aan dat ingeval een handeling als bedoeld in het eerste lid bestaand gebruik is waarop artikel 19d, derde lid, van toepassing is, in plaats van het verbod, bedoeld in artikel 16, eerste lid, artikel 19c van overeenkomstige toepassing, is, met dien verstande dat de maatregelen, bedoeld in artikel 19c, eerste en tweede lid, tot doel hebben te voorkomen dat bestaand gebruik mogelijk nadelige gevolgen heeft voor het Natura 2000-gebied, gelet op de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid.

Artikel 19l, eerste lid

In dit artikel staat dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor de instandhouding van een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 10 of een Natura 2000-gebied als bedoeld in artikel 12.

Deze zorg houdt in ieder geval het volgende in. Weet of kan iemand redelijkerwijs vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kan hebben voor het gebied? Dan is diegene verplicht dergelijke handelingen of nalaten te voorkomen. Is dat niet mogelijk, dan is diegene verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die gevolgen te voorkomen. Kunnen de gevolgen niet worden voorkomen, dan is diegene verplicht deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Uitgangspunt is allereerst de instandhoudingsdoelstelling voor gebieden die aangewezen zijn op grond van artikel 10a, eerste lid. Daarnaast nemen we als uitgangspunt de wezenlijke kenmerken van een gebied, aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid.

Artikel 60, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

Dit artikel bepaalt dat aangewezen beschermde monumenten en staatsnatuurmonumenten gelden als beschermde natuurmonumenten. Het gaat om monumenten op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Artikel 65 van de Natuurbeschermingswet 1998

Sommige gebieden zijn al voordat de wet in werking trad aangewezen als beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten, op grond van de Natuurbeschermingswet. Zie artikel 7, eerste lid en artikel 21 eerste lid.

Voor deze gebieden geldt het verbod van artikel 16, eerste lid van de Natuurbeschermingswet. Dit verbod heeft betrekking op schadelijke handelingen, die buiten het beschermde natuurmonument of staatsnatuurmonument worden verricht, zonder dat deze handelingen vermeld zijn in het aanwijzingsbesluit. Deze regeling wijkt af van artikel 16, vierde lid van de Natuurbeschermingswet.

2. Beleid

De Oosterschelde is een Natura 2000-gebied volgens artikel 1 sub n van de Natuurbeschermingswet 1998.

Natura 2000-doelendocument

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft ambtelijke concepten van het Natura 2000-doelendocument en gebiedendocumenten voor de verschillende Natura 2000-gebieden voor commentaar aan overheden en maatschappelijke organisaties voorgelegd. Onder deze gebieden valt ook Oosterschelde. Dit deed het ministerie in december 2005.

In het document zijn kernopgaven voor de verschillende Natura 2000-landschappen geformuleerd. Voorbeelden van deze landschappen zijn Duinen en Noordzee, Waddenzee en Delta. In juni 2006 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit dit doelendocument vastgesteld.

Instandhoudingsdoelstellingen

In januari 2007 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de ontwerpbesluiten voor 111 Natura 2000-gebieden ter inzage gelegd. De Oosterschelde valt onder deze 111 gebieden. In deze ontwerpbesluiten zijn de kernopgaven uitgewerkt in voorlopige algemene instandhoudingsdoelstellingen en instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en -soorten en/of vogelsoorten.

Op 23 december 2009 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het Natura 2000-aanwijzingsbesluit Oosterschelde vastgesteld. In dit besluit is als gevolg van de inspraakreacties op het ontwerpbesluit een aantal wijzigingen doorgevoerd. Dit aanwijzingsbesluit wordt in de overweging bij de aangevraagde vergunning betrokken. Meer over de instandhoudingsdoelstellingen leest u in deel C van deze vergunning.

Beleidsplan Oosterschelde

In 1995 heeft de Stuurgroep Oosterschelde het Beleidsplan Oosterschelde 1995 vastgesteld. Dit beleidsplan beschrijft een integrale visie op de ontwikkeling van het gebied. Voor de inrichting en het beheer van de Oosterschelde is de hoofddoelstelling als volgt:

'Het behoud en zo mogelijk versterking van de natuurlijke waarden, met inachtneming van de basisvoorwaarden van een maatschappelijk functioneren van het gebied, waaronder vooral de visserij, wordt begrepen.'

In 2000 is de Stuurgroep Oosterschelde opgeheven en kwam de beleidsuitvoering in handen van het bestuur van het in 2000 opgerichte Nationaal Park Oosterschelde. Het Beheers- en Inrichtingsplan Nationaal Park Oosterschelde zet het beleid van het Beleidsplan Oosterschelde 1995 voort. Het Nationaal Park Oosterschelde heeft dit inrichtingsplan in 2001 vastgesteld.

Voor de Oosterschelde geldt als randvoorwaarde dat de veiligheid van het gebied voor de zee te allen tijde gewaarborgd moet zijn.

Omgevingsplan Zeeland 2012-2018

In 2012 heeft Provinciale Staten van Zeeland het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 vastgesteld. Het omgevingsplan gaat voor een krachtig Zeeland waarvoor economische groei, ontwikkeling en innovatie nodig zijn. Het omgevingsplan zet in op een sterke economie, een goed woon- en werkklimaat maar ook kwaliteit van water en landelijk gebied. De doelstelling op het gebied van natuur is: bescherming, beheer en ontwikkeling van typisch Zeeuwse natuurwaarden, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan het behoud van (inter)nationale biodiversiteit en de omgevingskwaliteit. De Provincie beschermt alle bestaande natuurgebieden en de agrarische gebieden van ecologische betekenis (EHS; Ecologische Hoofd Structuur en Natura 2000). Voor deze gebieden is nationale en internationale wetgeving van kracht zoals de Natuurbeschermingswet 1998. Voor elk Natura 2000 gebied wordt een beheersplan en een handhavingsplan opgesteld. In het omgevingsplan zijn de volgende acties benoemd:

- Bescherming en kwaliteitsverbetering bestaande natuur.
- Voltooien herijkte Zeeuwse EHS (aankoop en inrichting ontbrekende gebieden).
- Beheer natuurgebieden (beheer coördineren en toegankelijkheid verbeteren).
- Natuur- en milieueducatie ondersteunen.

Ten aanzien van dijkversterking wil de Provincie Zeeland het risico van overstromingen verkleinen. De Provincie ziet erop toe dat Rijkswaterstaat en het waterschap de waterkeringen op sterkte brengen en houden. De Provincie zal bij het Rijk aandringen om te onderzoeken hoe de veiligheid rond de Oosterschelde ook in de toekomst gewaarborgd kan worden als het beheer van de stormvloedkering aan aanpassing toe is en hoe

hierop geanticipeerd kan worden. De erosie als gevolg van de zandhonger en het meegroeien met de zeespiegelstijging zijn belangrijke aandachtspunten.

Naast de primaire functie als waterkering bieden de dijken, duinen, stranden en boulevards ook voldoende ruimte voor ander vormen van gebruik. Waterkeringen zijn aantrekkelijk vanwege de bijzondere natuur, de fraaie vergezichten en herinneringen aan geschiedenis. Ruimtelijke opgaven, zoals herstructurering van bebouwing, nieuwbouw en jachthavens, worden zo veel mogelijk integraal met de veiligheidsopgaven aanpak. Innovatieve oplossingen die dat mogelijk maken worden ondersteund. Bestaande natuur, landschap en cultuurhistorie wordt bij dijk- en duinversterkingen zo veel mogelijk ontzien. Waar mogelijk wordt de kwaliteit van natuur en landschap versterkt door een toegesneden beheer. Recreatief medegebruik is uitgangspunt, maar heeft beperkingen in verband met beschermde natuurwaarden. Recreatieve voorzieningen worden goed ingepast. Langs de Oosterschelde en Westerschelde worden de werkwegen op de dijken opengesteld voor fietsers en wandelaars mits dat geen onaanvaardbare verstoring in het Natura 2000 gebied tot gevolg heeft. Aantasting van inlagen en karrevelden wordt voorkomen door zeewaartse versterking of 'overslagbestendig maken' van de dijk. Bij dijken met slikken en schorren gaat de voorkeur uit naar landwaartse versterking. Bij versterkingen wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om de ruimtelijke kwaliteit te verhogen door werk met werk te maken.

Veiligheid tegen overstromen

Het Omgevingsplan Zeeland geeft aan dat de bescherming tegen overstromingen door klimaatverandering en zeespiegelstijging weer actueel is. Het garanderen van duurzame veiligheid is daarom van groot belang. De aanpak van de zogenoemde zwakke schakels moet prioriteit hebben. Zeeland heeft, juist vanwege haar ligging in de frontlinie, de ambitie ruimte te bieden voor experimenten op het gebied van de kustverdediging. Zeeland wil een laboratorium worden, waar kennis opgedaan wordt die wereldwijd ingezet kan worden in gebieden die evenals Zeeland geconfronteerd zullen gaan worden met de gevolgen van de klimaatverandering.

Recreatief medegebruik van zeeeringen

Het provinciale beleid is er op gericht om de beleving van natuur en landschap in de volle breedte te versterken. Specifiek over het recreatieve medegebruik van de Zeeuwse zeeeringen is in september 2010 de beleidsnota "Daar bij de waterkant" vastgesteld. Deze nota geeft een kaart met een indicatief streefbeeld van recreatieve fietsroutes op en langs zeedijken rond de Oosterschelde en Westerschelde (buitendijks, dan wel binnendijks fietsen en recreëren). Uitgangspunt hiervoor is dat er binnen de randvoorwaarden van wet- en regelgeving gezocht wordt naar een optimale combinatie van (natuur-)bescherming en (natuur-)beleving: beschermen waar het moet (meestal creëren van rustige zones vanwege het voorkomen van belangwekkende aantallen vogels) en genieten van natuur en landschap waar het kan. Bij dijktrajecten waarbij er (mogelijk) spanning is tussen natuur en recreatie moet maatwerk gezocht worden. In een passende beoordeling kan dit maatwerk op zijn effecten op beschermde Natura 2000-waarden onderzocht en beoordeeld worden. Hieruit zal moeten blijken of de gekozen inrichting al dan niet tot niet significante negatieve effecten zal leiden en vergunbaar is.

Deel C. Gebiedsbeschrijvingen en instandhoudingsdoelstellingen Oosterschelde

Hieronder leest u in paragraaf 1 een algemene gebiedsbeschrijving van het Natura 2000-gebied Oosterschelde. In paragraaf 2 beschrijven we zeer gedetailleerd de instandhoudingsdoelen van het gebied. De instandhoudingsdoelen uit deze hele paragraaf en het beleid dat u hebt kunnen lezen in deel B van deze vergunning, zijn voor ons het toetsingskader voor de vergunning.

1. Gebiedsbeschrijving van Oosterschelde

1.1 Oosterschelde

Het gebied Oosterschelde is een onderdeel van het voormalige estuarium van de Schelde. In 1986 is de Oosterschelde van de zee afgesloten door een stormvloedkering, die de getijdenwerking nog in enige mate toelaat. Als gevolg van de getijdenstromen vinden erosie- en sedimentatieprocessen plaats. Dit veroorzaakt een wisselend patroon van schorren, slikken en droogvallende platen (het intergetijdengebied), ondiep water en diepe getijdengeulen.

In de monding van de Oosterschelde bevinden zich de diepste stroomgeulen die plaatselijk een diepte bereiken van 45 meter. Tussen deze stroomgeulen en in het gebied ten oosten van de Zeelandbrug bevinden zich uitgestrekte gebieden met ondiepe wateren met zandbanken. In het oosten en noorden van het gebied komen grote oppervlakten slikken voor.

Binnendijks worden langs de oever een groot aantal karrenvelden, inlagen en kreekrestanten tot het gebied gerekend. Deze gebieden bestaan voornamelijk uit vochtige graslanden en open water. Het water, het intergetijdengebied en de binnendijks gelegen gebieden vormen samen het leefmilieu voor de rijke flora en fauna van het gebied. De grote variatie aan milieutypen in het gebied gaat gepaard met een grote diversiteit aan diersoorten en plantensoorten. Deze variatie aan milieutypen wordt bepaald door factoren als getij, stroming, watertemperatuur, hoogteligging, waterkwaliteit en sedimentsamenstelling.

Vogelrichtlijngebied Oosterschelde

De Oosterschelde is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. De kustwateren (zout), intergetijdengebied, schorren en binnendijkse gronden (o.a. brakke inlagen) vormen namelijk samen het leefgebied van een aantal vogelsoorten dat beschreven staan in de Vogelrichtlijn. In Bijlage I van de Vogelrichtlijn staat een aantal vogelsoorten opgenoemd dat in de Westerschelde hun leefgebied heeft (artikel 4.1). Ook fungeert het gebied als broed-, rui- en overwinteringsgebied en rustplaats in de trekzone van andere trekvogelsoorten (artikel 4.2).

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied is zo gekozen dat we het voortbestaan en/of de voortplanting van de vogelsoorten zo veel mogelijk ondersteunen. Het gebied vormt een in landschappelijk en vogelkundig opzicht samenhangend geheel dat de vogels zo goed mogelijk beschermt.

Habitatrichtlijngebied Oosterschelde

Het gebied Oosterschelde behoort tot het Natura 2000-landschap 'Noordzee, Waddenzee en Delta'. De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied Oosterschelde is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden, die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren. Ook nieuwe natuur valt binnen dit gebied, als dit noodzakelijk is om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen. Bij de keuze en de afbakening van de gebieden hebben is alleen rekening gehouden met vereisten die te maken hebben met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.

2. Instandhoudingsdoelstellingen van Oosterschelde

2.1 Hoofdlijnen van de Natura 2000-doelen

Als verdere invulling van het stellen van prioriteiten zijn voor de acht onderscheiden Natura 2000-landschappen kernopgaven geformuleerd op grond van de daar voorkomende habitattypen en soorten, de landelijke betekenis van deze waarden binnen het betreffende landschap, de belangrijkste verbeteropgaven en de beïnvloedingsmogelijkheden. Per landschap omvatten ze de belangrijkste behoud- en herstelopgaven. De kernopgaven stellen prioriteiten ('richting geven') en geven overeenkomsten en verschillen tussen en binnen de gebieden aan. Zij hebben in het bijzonder betrekking op habitattypen en (vogel)soorten die sterk onder druk staan en/of waarvoor Nederland van groot of zeer groot belang is. De kernopgaven worden per Natura 2000-landschap behandeld en opgesomd in hoofdstuk 5 van het Natura 2000 doelendocument (2006).

De algemene doelen betreffen behoud en indien van toepassing herstel van:

- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.2 Kernopgaven voor de Oosterschelde

In het doelendocument is voor de Oosterschelde een aantal kernopgaven geformuleerd. Deze zijn:

- Behoud van slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedende vogels en rustgebieden voor de gewone en grijze zeehond.
- Behoud en herstel van schorren en zilte graslanden (buitendijks) met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en als hoogwatervluchtplaats.
- Behoud en ontwikkeling van kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis en voor broedvogels (kluut, sterns) en als hoogwatervluchtplaats, overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje), schorren en zilte graslanden (binnendijks) en als hoogwatervluchtplaats.

2.3 Instandhoudingsdoelen voor de Oosterschelde

De kernopgaven zoals u ze hierboven heeft gelezen, zijn in het aanwijzingsbesluit 'Oosterschelde' van 23 december 2009 vertaald in instandhoudingsdoelen.

Voor de *habitattypen* zijn de volgende doelen opgenomen:

- H1160 Grote baaien: behoud van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit.
- H1310 Zilte pionierbegroeiingen: uitbreiding van de oppervlakte en het behoud van de kwaliteit van zilte pionierbegroeiingen, *zeekraal* (subtype A).
- H1320 Slijkgrasvelden: behoud van de oppervlakte en de kwaliteit.
- H1330 Schorren en zilte graslanden: behoud van de oppervlakte en de kwaliteit van de schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (subtype A) en uitbreiding van de oppervlakte en het behoud van de kwaliteit van schorren en zilte graslanden, *binnendijks* (subtype B).
- H7140 Overgangs- en trilvenen: uitbreiding van de oppervlakte en verbetering van de kwaliteit van overgangs- en trilvenen, *veenmosrietlanden* (subtype B).

Voor de *habitatrictlijnsoorten* zijn de volgende doelen opgenomen:

- H1340 Noordse woelmuis: uitbreiding van de verspreiding, de omvang en het behoud van de kwaliteit van het leefgebied voor de uitbreiding van de populatie.
- H1365 Gewone zeehond: behoud van de omvang en de verbetering van de kwaliteit van het leefgebied voor uitbreiding van de populatie voor een regionale populatie van ten minste 200 exemplaren in het Deltagebied.

Voor de *broedvogelsoorten* zijn de volgende doelen opgenomen:

- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied als bijdrage aan de draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van:
  - A132 Kluut ten minste 2.000 paren;
  - A137 Bontbekplevier ten minste 100 paren;
  - A191 Grote stern ten minste 4.000 paren;
  - A193 Visdief ten minste 6.500 paren;
  - A195 Dwergstern ten minste 300 paren.
- Uitbreiding van de omvang en/of verbetering van de kwaliteit van het leefgebied, met een draagkracht voor de populatie van het Deltagebied van:
  - A138 Strandplevier ten minste 220 paren.
- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied, met een draagkracht voor een populatie van:
  - A081 Bruine kiekendief ten minste 19 broedparen;
  - A194 Noordse stern ten minste 20 paren.

Voor de *niet-broedvogelsoorten* zijn de volgende doelen opgenomen:

- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor een populatie van:
  - A004 Dodaars gemiddeld 80 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A005 Fuut gemiddeld 370 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A007 Kuifduiker gemiddeld 8 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A017 Aalscholver gemiddeld 360 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A026 Kleine zilverreiger gemiddeld 20 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A034 Lepelaar gemiddeld 30 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A043 Grauwe gans gemiddeld 2.300 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A045 Brandgans gemiddeld 3.100 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A046 Rotgans gemiddeld 6.300 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A048 Bergeend gemiddeld 2.900 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A050 Smient gemiddeld 12.000 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A051 Krakeend gemiddeld 130 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A052 Wintertaling gemiddeld 1.000 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A053 Wilde eend gemiddeld 5.500 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A054 Pijlstaart gemiddeld 730 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A056 Slobeend gemiddeld 940 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A067 Brilduiker gemiddeld 680 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A069 Middelste zaagbek gemiddeld 350 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A103 Slechtvalk gemiddeld 10 vogels (seizoensmaximum)
  - A125 Meerkoet gemiddeld 1.100 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A130 Scholekster gemiddeld 24.000 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A132 Kluut gemiddeld 510 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A137 Bontbekplevier gemiddeld 280 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A138 Strandplevier gemiddeld 50 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A140 Goudplevier gemiddeld 2.000 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A141 Zilverplevier gemiddeld 4.400 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A142 Kievit gemiddeld 4.500 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A144 Drieteenstrandloper gemiddeld 260 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A149 Bonte strandloper gemiddeld 14.100 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A157 Rosse grutto gemiddeld 4.200 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A160 Wulp gemiddeld 6.400 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A161 Zwarte ruiter gemiddeld 310 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A162 Tureluur gemiddeld 1.600 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A164 Groenpootruiter gemiddeld 150 vogels (seizoensgemiddelde)
  - A169 Steenloper gemiddeld 580 vogels (seizoensgemiddelde)
- Behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied van:
  - A037 Kleine zwaan
- Behoud van de omvang en de verbetering van de kwaliteit van het leefgebied met een draagkracht voor een populatie van:
  - A143 Kanoet gemiddeld 7.700 vogels (seizoensgemiddelde)

2.4 Instandhoudingsdoelstellingen versus 'oude doelstellingen'

Naast de doelstellingen vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn blijven ook de doelstellingen vanuit de aanwijzing van de Oosterschelde als beschermd natuurmonument van kracht. Deze doelstellingen hebben betrekking op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van dat deelgebied (artikel 15a, derde lid, Natuurbeschermingswet 1998), en wel zoals het is bepaald in het vervallen besluit. We noemen dit verder: 'de oude doelen'.

Gaan deze oude doelstellingen over Natura 2000-waarden, dan vallen ze onder de instandhoudingsdoelstellingen zoals u ze hiervoor heeft gelezen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura 2000-doelen te bereiken. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn omdat de doelen om tegenstrijdig beheer vragen. In die gevallen gaan de Natura 2000-doelen voor. Dit doen we om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen.

In het in voorbereiding zijnde beheerplan voor het Natura 2000-gebied worden de oude doelen in ruimte en tijd uitgewerkt. Net als de overige instandhoudingsdoelen. Ook wordt dan uitgewerkt waar, gezien de oude doelen, achteruitgang van het natuurschoon de natuurwetenschappelijke betekenis toegestaan wordt ten gunste van Natura 2000-doelen.

2.5 De oude doelen voor de Oosterschelde

Binnen het Natura 2000-gebied Oosterschelde gelden de oude doelen voor de deelgebieden 'Oosterschelde-buitendijks' en 'Oosterschelde-binnendijks'.

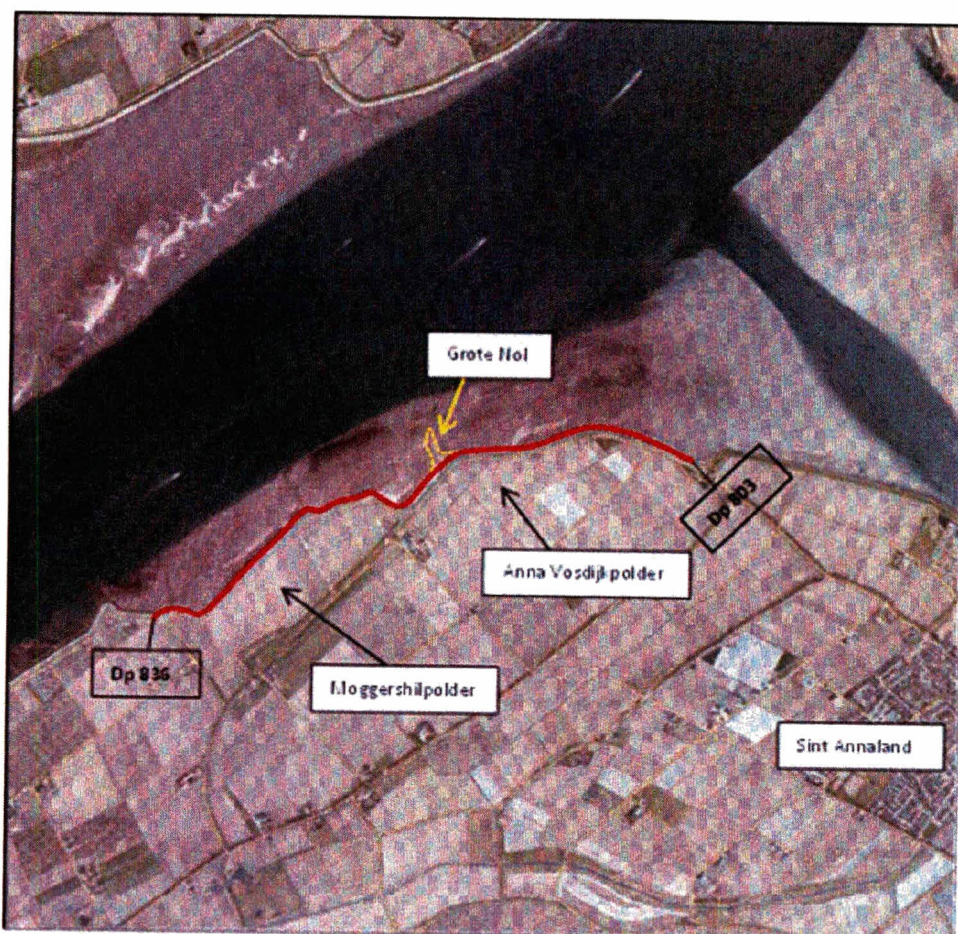
Voor 'Oosterschelde-buitendijks' gaat het om de volgende doelen:

- Behoud van het gebied als internationaal belangrijke schakel in een samenhangend systeem van waterrijke gebieden in het West-Palearctische gebied.
- Behoud van het ecologisch samenhangende geheel van open water, platen, slikken en schorren.
- Behoud van de kenmerkende grote geomorfologische, bodemkundige en hydrologische verscheidenheid.
- Behoud van de waardevolle levensgemeenschappen die te danken zijn aan de verscheidenheid van milieuomstandigheden.
- Behoud van:
  - minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen (blaaswier, darmwervevegetaties, klein en groot zee gras, Engels slijkgras, zee kraal, zee aster, kwelder gras, schorrezout gras, lamsoor, zee weegbree, gewone zoutmelde, strandwee k, zee alsem, rood zwenk gras, zilte rus, melkkruid, Engels gras, schorre kruid, strandmelde, spiesmelde, reukloze kamille, klein slijkgras, knotswier, groefwier en suikerwier),
  - het nationale en internationale belang als overwinteringsgebied, doortrekgebied en permanente verblijfplaats voor een groot aantal vogelsoorten (scholekster, kanoetstrandloper, bonte strandloper, wulp, tureluur, zilverplevier, steenloper, smient, pijlstaart, bergeend, rotgans, brandgans, kleine zwanen, kolganzen, rietganzen, tureluur, wilde eend, visdief, bontbekplevier, strandplevier en kluut)
  - de aquatische zoutwaterlevensgemeenschappen (zeepokken, mosselen, kokkels, platte slijkgaper, wadpier, draadworm, zager, nonnetje, zeeduizendpoot, wadslakje, alikruik, strandkrab, garnaal, slijkgarnaal, wilde mosselbanken, fauna van dijkvlooiingen met zakpijpen, zeedahlia's, zeeanjelier, sponzen, oesters, alikruiken, zeepokken, kreeft, zee kat, zeedonderpad, zeenaald, zwarte grondel, botervis, snotolf en harnasmantje)
  - met vele soorten plantaardig en dierlijk plankton en vissen (schol, schar, bot, tong, haring en sprat) dankzij de goede waterkwaliteit en het (potentiële) leefgebied voor de zee hond.
- Behoud van het weidse karakter en ongereptheid uit een oogpunt van natuurschoon.

Voor 'Oosterschelde-binnendijks' gaat het om de volgende doelen:

- Behoud van het gebied, in samenhang met de binnendijkse natuurgebieden, als internationaal belangrijke schakel in een samenhangend systeem van waterrijke gebieden in de West-Palearctische trekzone voor vogels.
- Behoud van de inlagen, karrevelden, kreekresten, eendenkooien en een graslandgebied.
- Behoud van de belangrijke ecologische en geohydrologische relaties met de Oosterschelde.
- Behoud van de kenmerkende grote geomorfologische, bodemkundige en hydrologische verscheidenheid.
- Behoud van de waardevolle levensgemeenschappen dankzij de verscheidenheid in milieuomstandigheden, met name die van getijloze zoute en brakke milieus van gradiëntsituaties van zout naar zoet en van nat naar droog.
- Behoud van:
  - de functie als leefgebied voor haas, konijn, mol, wezel, bunzing, hermelijn, noordse woelmuis en rugstreepad.
  - minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen, waarin zeldzame plantensoorten voorkomen zee kraal, schorre kruid, schorrezout gras, kweldergrassen, zilte rus, zee aster, melkkruid, kamgras, rood zwenk gras, veldgerst, duizendblad, kattedoorn, kleine klaver, riet, zeebies, spiesmelde, slanke waterbies, moeraszout gras, valse voszegge, zomprus, ruppia, schedefonteinkruid, zilte wateranonkel, zannichellia, duinriet, zee groene zegge, moeraswespenorchis, bleekgele droogbloem, stijve ogentroost, duindoorn, fraai duizenguldenkruid, zilte zegge, lidsteng, rode waterereprijs, matenbies, zee rus, zee groene rus, kleine lisdodde, brede stekelvaren, wijfjesvaren, moerasvaren, veenmos, oeverzegge, moeraswilgenroosje, waterzuring, lisdodde, oeverzegge, cyperzegge, tweerijige zegge, scherpe zegge, braam, galigaan, geelhartje, rietorchis, greppelrus, krielparnassia, kwelderzegge, strandbiet, zee winde, blauwe zeedistel, harig wilgeroosje, rietzwenk gras, lamsoor, gevlekte orchis, tener fonteinkruid, gedoorn d hoornblad, wateranonkel, kweek, grote brandnetel, breedbladige orchis, addertong, gewone vlier, meidoorn en hondsdrif).
  - Behoud als broedgebied (bosrietzanger, rietzanger, rietgors, kleine karekiet, waterhoen, meerkoet, dodaars, Kievit, scholekster, tureluur, grutto, kluut, bontbekplevier, strandplevier, kokmeeuw, visdief, noordse stern, eenden, kleine plevier, tijftjaf, winterkoning, spotvogel, bruine kiekendief en blauwborst), foerageergebied (kluut, tureluur, Kievit, grutto, smient, rotgans) en pleisterplaats van nationaal en internationaal belang voor kust- en weidevogels, ganzen, eendachtigen en steltlopers.

Deel D. Globale ligging van het dijktraject Anna Vosdijkpolder - Moggershilpolder

Het dijktraject Anna Vosdijkpolder en Moggershilpolder aangegeven met rode kleur. En de Grote Nol aangegeven met gele kleur.

- • Behoud van de variatie in de elementen water, land, dijken, vegetatietypen en vogelrijkdom uit het oogpunt van natuurschoon.

2.6 Toetsingskader

De instandhoudingsdoelen uit deze hele paragraaf en het beleid dat u hebt kunnen lezen in deel B van deze vergunning zijn voor ons het toetsingskader voor de vergunning.